

Datum : 21 augustus 2007
Afdeling : Mobiliteit
Registratienummer : 2007JNT202790i

Nummer PS : PS2007MME03
Commissie : MME
Portefeuillehouder : J.H. Ekkers

Titel : Verantwoord en Duurzaam verlichten

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 3
Toelichting	pag. 5
Bijlage(n):	1

Inleiding

Voor u ligt de notitie Duurzaam en Verantwoord verlichten welke een uitwerking is van het SMPU, bestaande uit het beleidskader en het verlichtingsplan. In het verlichtingsplan wordt uitwerking gegeven van het beleidskader zodanig dat duidelijkheid verkregen wordt waar (welke) verlichting wel en niet gewenst is op onze wegen, welke kosten eventueel gemaakt moeten worden en hoe kosten zich verhouden tot het huidige niveau van beheer en onderhoud. Kernbegrippen daarbij zijn duurzaam en verantwoord.

In de nota van wijzigingen van het SMPU is het volgende opgenomen m.b.t. openbare verlichting: “In de periode tot 2020 zal de provincie binnen de kaders van verkeersveiligheid, de lichthinder beperken, het energieverbruik verminderen en de sociale veiligheid bevorderen. In de praktijk betekent dit donker waar het kan en het toepassen van dimbare verlichting en andere innovatieve verlichting zoals actieve markering. Verlichting in natuurgebieden en in de ecologische hoofdstructuur wordt zoveel mogelijk voorkomen. In 2020 is de wegverlichting langs provinciale wegen in natuurgebieden aangepast aan de Richtlijn openbare verlichting natuurgebieden.”

De Notitie “Duurzaam en Verantwoord verlichten” richt zich op het dagelijks beheer en onderhoud van openbare verlichting langs provinciale wegen. Het doel van het verlichtingsbeleid is om de verkeersveiligheid en sociale veiligheid te waarborgen op een zodanige manier dat de maatschappelijke belastende effecten van verlichting zoveel mogelijk worden voorkomen en energie zoveel mogelijk wordt bespaard, duurzaam en verantwoord verlichten. De waarborging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is daarbij een belangrijk thema.

Om dit doel te bereiken is het nodig de kwaliteit van de verlichting langs provinciale wegen te verbeteren. Eén van de gevolgen van de kwaliteitsverbetering is een noodzakelijke verhoging van de voorziening voor beheer en onderhoud door te kiezen voor de toepassing van economische levensduur bij verlichting. Daarnaast wordt de kwaliteit van de verlichting via een ander weg verbeterd.

Het project “Verantwoord verlichten” van de dienst Water en Milieu is primair bedoeld voor de toepassing van innovatieve verlichting om daarmee een stimulans te geven aan het verantwoord verlichten van de provinciale wegen. Besparen van energie is hier een hoofddoel. Dit project staat los van het verlichtingsbeleid voor het dagelijks beheer en onderhoud van openbare verlichting. In de notitie “Duurzaam en Verantwoord verlichten” wordt gekeken naar de toepassing van bewezen technieken die tevens leiden tot energiebesparing en verlaging van de maatschappelijk belastende effecten van verlichting. Hoofddoel blijft echter de verkeersveiligheid, gevolgd door de sociale veiligheid.

Ontwerp-besluit

Besluit van provinciale staten van Utrecht van 24 september 2007 tot vaststelling van het gebruik van de economische levensduur voor openbare verlichting en de storting in de voorziening beheer en onderhoud per 1 januari 2008 structureel te verhogen met een bedrag van € 191.000,-

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 21 augustus 2007, afdeling Mobiliteit, nummer 2007JNT202790i;

Gelezen; het advies van de commissie Water, Milieu en Mobiliteit van 17 september 2007

Besluiten:

- Vaststelling van het gebruik van de economische levensduur voor openbare verlichting
- De storting in de voorziening beheer en onderhoud per 1 januari 2008 te verhogen met een bedrag van € 188.500,- ten laste van de stelpost nog toe te wijzen middelen en de verhoogde storting in 2009 e.v. te betrekken bij de Voorjaarsnota 2008 (vanaf 2009 kan dit bedrag jaarlijks met € 3.000,- afgebouwd worden voor wat betreft de energiekosten);
- De nota “duurzaam en verantwoord verlichten” voor kennisgeving aan te nemen.

voorzitter,

griffier,

Toelichting

Aan Provinciale Staten,

Wettelijke grondslag

De Wegenwet.

Beoogd effect

De provinciale wegen te voorzien van duurzame en verantwoorde verlichting. Dit houdt in dat de geplaatste en te plaatsen openbare verlichting een bijdrage levert aan de verkeersveiligheid en de sociale veiligheid. Door het beperken van de lichthinder wordt de leefomgeving van zowel mens als dier verbeterd en door de toepassing van verlichting welke minder energie verbruikt wordt ook rekening gehouden met natuur en milieu.

Argumenten*Duurzaam en Verantwoord verlichten*

Het openbare leven bij duisternis zo goed en veilig mogelijk te laten functioneren waarbij de maatschappelijke belastende effecten zoveel mogelijk worden voorkomen. Maatschappelijk belastende effecten zijn energieverbruik, CO₂ uitstoot en lichthinder. Deze moeten op de juiste wijze worden afgewogen tegenover verkeersveiligheid en sociale veiligheid.

Verhoging budget beheer en onderhoud t.g.v. toepassing economische levensduur

In het huidige vervangingsplan wordt nog uitgegaan van de technische levensduur. Gebruik van de lichtmasten en armaturen brengt ook doorlopende kosten met zich mee (denk aan onderhoud). Deze kosten bereiken op een gegeven moment een niveau waarop het inzetten van nieuwe technieken en verbeterde producten goedkoper is. Het moment waarop deze omslag zich voordoet, is de economische levensduur. Gebleken is dat de snelheid waarmee nieuwe technieken en verbeterde producten op de markt gebracht worden zeer hoog is. Door gebruik te maken van de economische levensduur kan eerder geprofiteerd worden van de positieve effecten van de nieuwe en verbeterde technologie, zoals energiebesparing, verbetering van de sociale veiligheid en verbetering van de leefbaarheid.

Verhoging budget beheer en onderhoud t.g.v. gestegen energiekosten

De energiekosten in 2007 zijn bijna 75% gestegen t.o.v. 2004. Dit bedrag kan niet binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Daarnaast neemt het aantal lichtmasten, en daarmee het energieverbruik, door verschillende oorzaken toe. O.a. bij verkeersremmende maatregelen en andere veiligheidsmaatregelen. Met de uitvoering van het verlichtingsplan en toepassen van innovatieve alternatieven om de kwaliteit van de openbare verlichting te verbeteren hopen we de trend van stijgend energiegebruik op termijn te doorbreken.

Kanttekeningen*Toepassing van botsvriendelijke lichtmasten*

De toepassing van botsvriendelijke lichtmasten kan gefinancierd worden uit het (geactualiseerde) richtprogramma SMPU tot 2020, door dit onder te brengen bij hoofddoel II, verkeersveiligheid.

Stimuleringsfonds Verantwoord Verlichten

Op 3 april 2007 is het projectvoorstel van de dienst Water en Milieu voor de besteding van de gelden voor "Verantwoord verlichten" goedgekeurd door GS. Het doel van het voorstel is een sterke impuls te geven aan het verantwoord verlichten van de provinciale wegen middels innovatieve verlichting (o.a. actieve markering en dynamische verlichting). De verkeersveiligheid mag hierbij niet in gevaar komen en wordt waar mogelijk verhoogd. In totaal zal er € 1.585.000 aan innovatieve verlichting besteed worden. Het overige geld wordt gebruikt om gemeenten te stimuleren duurzame en verantwoorde verlichting toe te passen.

Impuls kwaliteit openbare verlichting

Door lichtpunten sneller te gaan vervangen kan het tempo waarmee de kwaliteit van de openbare verlichting verbeterd wordt verhoogd worden. Dit kan door 4 jaar lang 449 lichtpunten extra te vervangen door dimbare lichtpunten. Dit houdt in dat in 4 jaar tijd voor 8 jaar lichtpunten vervangen worden, de reguliere vervanging van 449 lichtpunten per jaar en de impuls vervanging van 449 lichtpunten per jaar. De kosten hiervan bedragen ruim € 1,35 miljoen (excl. lichtmasten). Deze kosten kunnen uit het (geactualiseerde) richtprogramma SMPU tot 2020 hoofddoel III, kwaliteit van de leefomgeving, actie 37 worden gehaald. Het moment van uitvoering is afhankelijk van het moment dat de impuls in het UMP kan instromen.

Financiën

Verhoging voorziening beheer en onderhoud t.g.v. toepassing economische levensduur

Bij vervanging van lichtpunten en lichtmasten wordt het uitgangspunt economische levensduur i.p.v. technische levensduur. Dit betekent dat lichtpunten en lichtmasten eerder vervangen zullen worden. Hierdoor ontstaat een jaarlijks tekort van ca. € 87.000,- op het budget van beheer en onderhoud.

	Huidige situatie Technische levensduur		Nieuwe situatie Economische levensduur	
	Lichtpunten	Lichtmasten	Lichtpunten	Lichtmasten
Totaal	7.190	5.621	7.190	5.621
Afschrijving (jaren)	20	40	16	32
Kosten per eenheid	€ 700,-	€ 700,-	€ 700,-	€ 700,-
Gemiddeld per jaar vervangen	360	141	449	176
Kosten per jaar	€ 252.000,-	€ 98.700,-	€ 314.300,-	€ 123.200,-
Totale kosten (lichtpunten + lichtmasten)	€ 350.700,-		€ 437.500,-	
Verschil (economisch – technisch)			€ 86.800,-	

Voor 2008 en verder dient het jaarlijkse budget voor beheer en onderhoud van openbare verlichting, als gevolg van deze keuze, structureel verhoogd te worden met € 87.000,-.

Verhoging van voorziening beheer en onderhoud t.g.v. gestegen energiekosten

Naast wijziging van de levensduur van lichtmasten en armaturen speelt nog een tweede zaak.

De energiekosten zijn van € 0,035/ kWh (in 2004) gestegen tot gemiddeld € 0,061/kWh (in 2007), een stijging van bijna 75%. Deze stijging is tot 75% beperkt gebleven omdat een meerjarig contract is afgesloten. Daarna zijn de energieprijzen nog verder gestegen. De recent aangekondigde dalingen van de prijzen zijn nog niet onder het niveau van het contract. Op basis een totaal energiegebruik van ca. 4 miljoen kWh betekent dit een stijging van ongeveer € 101.500 per jaar van de energiekosten (rekeninghoudend met de jaarlijkse prijscompensatie). De jaarlijkse indexering van de storting in de Voorziening Beheer en onderhoud is niet voldoende om de prijsstijging van de energiekosten te dekken. (voor 2008 is de prijscompensatie 1,87%) Na enkele jaren zal de balans opgemaakt worden tussen prijsstijging en energieverbruik enerzijds en besparingen door het beleid anderzijds.

Energiereductie: dimmen

Door de verlichting, welke jaarlijks tijdens onderhoud vervangen moeten worden a.g.v. de economische levensduur, dimbaar te maken kan het energieverbruik verlaagd worden en daarmee de energiekosten. Naar verwachting kan per jaar een kostenreductie van € 3.000,- bereikt worden. Deze kostenreductie kan in mindering gebracht worden op de energiekosten. Dit betekent dat het bedrag van € 101.500,- voor energiekosten jaarlijks met een bedrag van € 3.000,- verlaagd kan worden.

Realisatie

De geactualiseerde doelstelling van de provincie is om te starten in 2008 en in 2020 binnen de kaders van verkeersveiligheid, de lichthinder beperken, het energieverbruik te verminderen en de sociale veiligheid te bevorderen. Het verlichtingsplan draagt bij aan het realiseren van deze doelstelling.

Juridisch

Het plan is opgesteld met inachtneming van de desbetreffende landelijke richtlijnen.

De uitvoering van het plan leidt niet tot een verzwaring van de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de provincie als wegbeheerder.

Europa

N.v.t.

Communicatie

In overleg met de afdeling communicatie zal richting de pers en andere overheden kenbaar gemaakt worden dat de provincie Utrecht kiest voor Duurzaam en Verantwoord Verlichten.

Bijlagen

Verlichtingsplan “Duurzaam en Verantwoord Verlichten, verlichtingsplan provinciale wegen Provincie Utrecht”.

Gedeputeerde staten,

voorzitter, dhr. R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma